

EUROPA I SVIJET od 1920.-1928.

RUSIJA – SSSR (1922.)	ITALIJA	NJEMAČKA – Weimarska Republika	LIGA NARODA
<p>-oblik vlasti komunistički totalitarizam</p> <p>-gospodarska kriza-uvode NEP – nova ekonomska politika-dopuštaju neke elemente tržišnog gospodarstva – seljaštvu dopuštena prodaja proizvoda-spriječili glad</p> <p>-nacionalna nejednakost, dominacija Rusa</p> <p>-1924. na čelu KP i SSSR –J.V.Staljin (“sveznajući i nepogrešivi vođa”, svi ga slave kao neko božanstvo – pretjerano veličanje i obožavanje jedne osobe – KULT LIČNOSTI)</p> <p>-1928. prisilna kolektivizacija na selu u tzv.kolhoze – otpor seljaka</p> <p>-uvode petogodišnje planove u gospodarstvu “petoljetke” (ubrzana industrijalizacija)</p> <p>-svi protivnici režima i neistomišljenici – koncentracijski logori-gulazi u Sibiru; u Staljinovim “čistkama” (stradalo oko 20 milijuna ljudi)</p> <p>-SSSR izoliran od strane europskih država</p>	<p>-nezadovoljna teritorijalnim dobitima nakon rata</p> <p>-teška gosp.kriza-štrajkovi i prosvjedi</p> <p>-jaka socijalistička stranka-prijeti revolucijom</p> <p>-agresivna reakcija vlasti uz potporu fašističkih borbenih udruženja (Fasci di Combatimento) tzv.crnokošuljaša-na čelu Benito Mussolini</p> <p>-fašisti zagovaraju teritor.proširenje (“obnova Rimskog Carstva”), promiču starorimsku tradiciju</p> <p>-fašisti koriste političku nestabilnost i postepeno preuzimaju vlast; 1922.tzv. “Pohodom na Rim” pokušavaju izvršiti državni udar, kralj Mussolinija imenuje mandatarom za sastav nove vlade</p> <p>1924. mijenjaju izborni red i fašisti preuzimaju većinu u parlamentu</p> <p>-uvode diktaturu; ukidaju sve građanske slobode i polit.stranke, Mussolini se proglašava vođom (duce)</p>	<p>-teška gospodarska situacija (visoka inflacija) izazvana ratnim gubicima i teškim uvjetima Versailleskog mira</p> <p>-1929. V.B. i SAD smanjuju NJ. ratnu reparaciju</p> <p>-teški uvjeti života – uzrok pojave ekstremnih političkih pokreta</p> <p>-iz radničke partije nastaje Nacionalsocijalistička njemačka radnička stranka (nacisti), rasistič ki i nacionalistič ki program je sastavio Adolf Hitler, ideje je iznio u knjizi “<i>Mein Kampf</i>”; ističe nadmoć arijske rase i antisemitizam; ističe potrebu za širenjem područja njem.naroda uz podjarmljivanje i istrebljenje pojedinih naroda</p> <p>-nacisti uz pomoć SA odreda provode teror nad svim političkim protivnicima, neistomišljenicima, Židovima, srećavaju izlaženje demokratskog tiska, javno spaljuju nepoćudne knjige, organiziraju prosvjede, marševe, mimohode</p> <p>1932.zbog velike ek.krize broj nacista u parlamentu raste i 1933.predsjednik P.Hindenburg imenuje Hitlera kancelarom</p> <p>-nacisti su iscenirali paljenje parlamenta i za to optužili gl.političke protivnike-komuniste</p> <p>1933. nac.većina u parlamentu;</p> <p>Hitler proglašava Treći Reich; 1934. on postaje Fuhrer, započinje diktatura, zabranjuje sve polit.stranke, ukida građ.slobode, otvara koncentracijske logore, donešeni su Nurnberški zakoni – Židovima oduzeta sva građ.prava, vlada pomoću SS odreda i Gestapo-a</p>	<p>-1920.međunarodna organizacija s ciljem očuvanja mira; utemeljena na inicijativu W.Wilsona</p> <p>-bez moći jer u njoj nisu bile SAD, Nj i SSSR; njezine mjere nisu bile obvezujuće i mogla je dati samo gospodarske sankcije</p> <p>Japan</p> <p>-dominacija japanskih militarista, ističu rasnu nadmoć Japanaca i božansku misiju japanskog cara pod parolom “Azija Azijcima” tj.Japancima,</p> <p>Osvajaju pokrajinu Shantung, pa Mandžuriju...planirali na Mongoliju, Sibir, ji Aziju...</p> <p>(uznemirani V.B., F.,SSSR, SAD)</p> <p>Španjolska</p> <p>-1936.-1939. trajao je građanski rat između republikanaca (radnici/socijalisti/komunisti/anarhisti) i stranaka desnice koje su naginjale fašizmu; pobjeda desnice-konzervativaca na čelu s F.Francom-diktatura do 1975.</p>